

TEDENSKO GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ISKRA — INDUSTRIJE ZA ELEKTROMECHANIKO, TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO IN AVTOMATIKO. KRANJ

Rojstvo nove Jugoslavije

Na dan republike, 29. novembra, bodo narodi Jugoslavije spet proslavljali obletnico II. zasedanja AVNOJ leta 1943 v Jajcu. Da bi lahko pravilno ocenili zgodovinsko važnost sklepov, ki so bili na tem zasedanju sprejeti, moramo na kratko pregledati dogodke v letu pred zasedanjem in vpliv teh sklepov za pot, ki jo je prehodila nova Jugoslavija do danes.

I. zasedanje AVNOJ v novembru 1942 v Bihaču je vzpostavilo skupno predstavniško politično središče za vse svobodoljubne in patriotske sile naših narodov. V letu, ki je temu zasedanju sledilo, je narodnoosvobodilno gibanje doseglo odločilne vojaške in politične uspehe. Narodnoosvobodilna vojska Jugoslavije je iz velike četrtne in pete okupatorske ofenzive ponovno izšla kot zmagovalka, v Sloveniji pa je premagala težke posledice italijanske ofenzive iz leta 1942. Obogatila se je z velikimi izkušnjami in si zagotovila ljubezen in podporo ljudskih množic.

Vsa ta dejstva in pa približevanje odločilnih bitk z okupatorjem in njegovimi pomočniki, so postavili pred narodnoosvobodilno gibanje Jugoslavije odločno zah-

tevo, da si ustvari vrhovne državne organe, ki bodo imeli vso potrebno avtoriteto, da bodo v odločilnih dneh mogli do kraja razviti in mobilizirati vse ljudske sile in materialne rezerve naših narodov. Nastopil je čas, da si narodi Jugoslavije ustvarijo svoje novo državno vodstvo.

Sklepi II. zasedanja AVNOJ so potrdili kot najdemokracičnejšo obliko ljudske oblasti tiste organe, ki so v teku borbe nastali; narodnoosvobodilne odbore in pa vse višje forume ljudske oblasti, ki so iz njih vzrasli. Tovariš Tito, ki je v težkih dneh visoko dvignil zastavo odpora proti okupatorju, je bil na tem zasedanju imenovan za maršala Jugoslavije.

S sklepi 29. novembra 1943 v Jajcu so bili postavljeni trdni in močni temelji za novo Jugoslavijo. Če poudarimo, da sta bili neodvisnost in enakopravno sodelovanje z vsemi narodi osnovni načeli vse povojne zunanje politike naše države, šele lahko dokončno ocenimo vso važnost sklepov II. zasedanja AVNOJ in razumemo, zakaj proslavljajo naši narodi ta dan kot rojstni dan nove Jugoslavije.

*Organi delavskega samoupravljanja,
vse družbeno-politične organizacije,
upravni organi
ter uredništvo tednika »ISKRA«*

čestitajo vsem članom kolektiva k

DNEVU REPUBLIKE

V Otočah prvotni plan proizvodnje izvršen

V Otočah bi morali po planu za leto 1964 realizirati vrednost 1.002.228.000 din. Navedena vrednost je bila dosežena že 7. novembra in s tem prvič od obstoja tovarne prekoračena vrednost proizvodnje 1 milijarde din. Ker je bil v mesecu oktobru sprejet rebalans plana za celotno podjetje, se je Otočam prvotno planirana vrednost proizvodnje povečala za 200 milijonov din. To povečanje zahtevajo velike tržne potrebe, saj še kljub temu ne bo moč ugoditi vsem naročnikom.

Prodajno servisna organizacija je uspela prodati celotno proizvodnjo letošnjega leta in poleg še okrog 110 milijonov din iz zaloga lanskega leta. Slabše pa je vprašanje izvoza, saj predstavljajo realiziran izvoz v desetih mesecih le 39% planirane vrednosti za leto 1964.

Za leto 1965 so izgledi za izvoz mnogo boljši, saj se pojavljajo na vzhodno-evropskih tržiščih, predvsem pa v NDR, precejšnje potrebe po električnih merilnih instrumentih. Po analitičnih ocenah PSO in ZTO bi v letu 1965 morali povečati proizvodnjo za okrog 80% v primerjavi z letom 1964, če bi hoteli pokriti obstoječe po-

trebe. Zaradi omejenih obratovalnih sredstev in nizkih strojnih kapacitet bomo nalogo lahko le delno izvršili. Kljub temu, da je bilo v letu 1964 v smislu samostojnosti potrebno okrečiti nekatero režijsko službo, smo dosegli v dvigu produktivnosti v primerjavi z letom 1963 10,2% povečanje in računamo, da se bo do konca leta popravilo na 13,5%.

Kljub težavam, ki so se pojavljale na domačem tržišču z nabavo reprodukcijskega materiala, smo z delom CNO zelo zadovoljni, saj v desetih mesecih v tem vprašanju nismo imeli zastoja. Prav takšni so tudi izgledi za november in december.

Tudi na delo ZTO nimamo pripomb. Odnosi so bili na zadovoljivi višini, dotok uvoženega materiala terminsko v redu. Želeli bi enako prizadevnost obeh služb tudi v bodoče.

Tudi splošna ocenitev sodelovanja z drugimi tovarnami ISKRE je zadovoljiva. Posebno veliko poslovnih odnosov je potekalo prek našega največjega kooperanta Elektromehanike.

Povsem razumljivo je, da tako pestro sodelovanje naleti tudi kdaj na težave, ki so iz tehničnih vidikov ter-

minsko nerešljive. Vendar so te težave napram opravljemu delu neznatne. Iz dosežanih odnosov je bilo opaziti veliko prizadevnost ljudi v Elektromehaniki, da prisluhnejo našim zahtevam in dovolj širok smisel za ocenjevanje potreb tudi izven Elektromehanike.

Izreden izvoz v oktobru

Oktobrski izvozni rezultat nas upravičeno vsaj rahlo razveseljuje, kajti s takšno realizacijo se letos še noben mesec nismo mogli pohvaliti. Oktobra smo uspeli izvoziti za nekaj nad 230.000 dolarjev, kar je za nad 20.000 več od julija in septembra, ko smo izvozili za nad 208 in 204 tisoč dolarjev. Če bi izvažali s takšnimi mesečnimi uspehi vse leto, bi v letu 1964 rebalansirani izvozni plan v višini 2.042.591 dolarjev lahko občutno presegle, tako pa ga bomo komaj uspeli doseči, če bosta izvozna rezultata v novembru in decembru tolikšna kot je bil rezultat v oktobru.

Če gledamo na naš izvoz s stališča potreb po uvozu reprodukcijskega materiala, tedaj z dosežki ne more-

mo biti zadovoljni, kljub temu, da je delež našega podjetja v izvozu elektroindustrije, bodisi v republiškem ali zveznem merilu, zadovoljivo visok.

Kljub številnim težavam, ki nam iz meseca v mesec preprečujejo živahnjšo izvozno dejavnost, smo v primerjavi z lanskim letom v obdobju od januarja do oktobra 1964 izvozili za 25% več, do konca leta pa se bo ta odstotek dvignil še na 33%, medtem ko sta republiški in zvezni izvoz v tem obdobju leta 1964 večja le za 9,5 in 11,6% nasproti istemu obdobju v letu 1963.

Naša izvozna dejavnost med drugim bolega še vedno na precejšnji razdrobljenosti asortimenta, kar nam najboljše dokazujejo naslednji

podatki: v oktobru smo naše izdelke izvozili v skupno 20 dežel Evrope, Azije, Amerike, Afrike, vendar pa je v 7 držav: ZDA, Bolgarijo, Turčijo, Italijo, Libanon, Zahodno Nemčijo in Poljsko bilo izvoženo 86% naših izdelkov, ostalih 14% izvoženih artiklov pa smo izvozili v naslednjih 13 dežel.

Podobna kot je razdrobljenost našega izvoza po državah je tudi razdrobljenost asortimana. Najugodnejše postavke v oktobrskem izvozu so nedvomno elektromotorji, električni števcji, gramofoni, telefonija, televizijski stabilizatorji in selenski stavki. Le-ti izdelki v oktobru predstavljajo skupno 80,5% vrednosti izvoza, medtem ko je preostalih 19,5% vrednosti Nadaljevanje na 6. strani

IX. konferenca ETAN

Kot smo v 44. glasilu »Iskra« poročali, je bila od 12. do 14. novembra letos na Bledu IX. konferenca Jugoslovanskega komiteja za elektroniko, telekomunikacije, avtomatiko in nukleoniko. Jugoslovanski strokovnjaki s tega področja so z uspehom zaključili to konferenco, ki ji je prisostvovalo 300 udeležencev in na kateri je bilo v treh dneh podanih 78 strokovnih referatov in 29 krajših poročil.

Nenehno naraščanje števila referatov iz leta v leto nam kaže, da se z raziskovalnim delom ukvarja vse več in več mladih znanstvenikov. Število referatov pa na žalost ni enakomerno razdeljeno na število sodelavcev na naših raziskovalnih središčih. Posebno pomembnost daje tem konferencam izreden strokovni nivo, ki je v zadnjih letih dosegel zavirljivo mednarodno višino. Temu visokemu strokovnemu nivoju zadnjih konferenc ETAN je pripisati tudi razmeroma visoko udeležbo inozemskih strokovnjakov iz petih držav z referati ali kot poslušalcev.

Udeležence konference je pozdravil v imenu Izvršnega sveta Slovenije sekretar za šolstvo tov. **Ludvik Gabrovšek**, ki je v svojem govoru poudaril važnost znanstveno-raziskovalnega dela pri naglem razvoju proizvodnih sil in za uspešno uveljavljanje naših izdelkov na mednarodnem trgu. Poudaril je, da prav za področja, katera obravnava konferenca ETAN, velja načelo: »Kdor ni na tekočem, že zaostaja«, ker se ta področja najhitreje izpopolnjujejo in menjajo. Zaradi tega so konference ETAN nujne in najprimernejša oblika ter metoda dela za medsebojno obveščanje o zadnjih dosežkih znanosti in tehnike za koordinacijo naših nadaljnjih prizadevanj za napredok na tem področju.

Konference ETAN imajo razen izmenjave sadov znanstvenega dela tudi važno nalogo, da omogočijo prijateljski stik med strokovnjaki istih ali sorodnih ožjih spe-

cialnosti in jih povežejo v skupnih naporih pri nadaljnjem skupnem delu. Konferenca na Bledu je tudi v tem polni meri izpolnila svoj namen.

Na konferenci so bila obravnavana samo originalna dela s področij, ki jih združuje ETAN in ki zaznamujejo zadnja leta nenehno in vedno bolj strmo rast. Vsi obravnavani problemi so v tesni zvezi s problematiko našega gospodarstva, posebej elektroindustrije in so zato velikega pomena za naš nadaljnji razvoj. Velik del obravnavane problematike je bil take narave, da se vključuje v programe mednarodnih strokovnih forumov.

Na uvodnem in zaključnem plenarnem zasedanju so bili obravnavani v petih referatih splošni problemi s področja ETAN, od katerih je treba posebej omeniti referat znanstvenega sodelavca ZZA tov. ing. **Ferda Ivaneka** o zastarevanju strokovnega znanja s področja splošne elektronike. Ta referat (zaradi aktualnosti bomo važnejše misli v celoti objavili v našem časopisu) je povzročil med udeleženci konference toliko zanimanja, da je bil osnovna tema na sestanku s predstavniki Izvršnega sveta Slovenije (sekretar za industrijo tov. **Drago Dolinšek** in sekretar za znanost in visoko šolstvo tov. **Mirko Tušek**), Gospodarske zbornice, znanstvenih institucij in industrije, na katerem smo v zvezi s tem referatom obravnavali še druga aktualna vprašanja s področja razvoja elektron-

ske industrije pri nas. Razgovori na tem sestanku so bili izredno bogati in so dali marsikatero koristno misel.

Prihodnje leto ob istem času bo Jugoslovanski komitej za ETAN imel deseto jubilejno konferenco v Beogradu, ki bo po vsebini in po obsegu mednarodne udeležbe še pomembnejša od dosedanjih.

Ob zaključku IX. konference ETAN moremo ugotoviti, da so konference ETAN dobile izredno bogato vsebino dela in se tako utrdile, da jim moramo posvetiti v bodoče več pozornosti.

Skromna udeležba z referati na letošnji konferenci iz vse Slovenije (13 %) ni v skladu z obsežnostjo dejavnosti na področju ETAN v naši republici in posebej v okviru ISKRE.

K članku: „Rešitev je le v delitvi dela“

Mimo vseh težav, ki tarejo naše podjetje, je postala ISKRA tudi tarča določenega dela dnevnega časopisja. Tako nam »Delavska enotnost« v 43. številki skozi pero bivšega člana našega kolektiva, tovariša **Zivkoviča**, očita neizpolnjene obljube v proizvodnji in izvozu in še marsikaj. Čudno je, da more tako besedilo vznikniti v stolpcih resnega in upoštevanega časopisa kot je »Delavska enotnost«.

Od vsega, kar smo prebrali v članku, je točen in utemeljen samo naslov. Namreč: rešitev je v delitvi dela. To stališče ISKRA dosledno zagovarja od samega začetka. Že od tistih dob, ko se ji je ponudila prva prilika, da z nekom deli proizvodnjo, je iskala kooperante in se sama voljno in zavestno vključevala v kooperacijo. O tem

obstaja nešteto dokumentov industrijske panoge, s katerimi nas vežejo pogodbene kooperacijske obveznosti.

Vse drugo, kar nam očita članek, ima v sebi mnogo protislovnega, kar kaže na pomanjkljivo informiranost. Tak članek ne koristi javnosti, ki ob takih prispevkih lahko nasede mnenju, da vlada v Iskri gospodarski in proizvodni kaos.

Končno pa ni nič čudnega, če izide takšen članek tudi v razmeroma objektivnem in resnem časniku, kot je na primer Delavska enotnost. Precej povoda za takšno temeljno nepoznavanje naše interne tovarne problematike smo dali tudi mi sami. Nikoli nismo javnosti povedali vsega o ISKRI: ne tedaj, ko je bila ponos slovenske industrije in ne sedaj, ko je spričo nepričakovane spremembe (dalje na 6. strani)

Ob 9 - mesečnem periodičnem obračunu

Po predvidevanjih gospodarskega plana bi moral Zavod do konca septembra doseči 60 % letne realizacije ali 1.955.328 din. Dejansko je bilo v tem obdobju fakturiranih za 1.727.686.980 din storitev in izdelkov, kar pomeni 88,4 % kumulativnega in 53 % letnega plana, medtem ko je bilo v enakem obdobju l. 1963 doseženih 58,1 % plana. Na zaostajanje dinamike je vplival predvsem delen izpad realizacije v 3. tromesečju.

Od dosežene realizacije je dobra polovica razvojnih storitev, ostalo predstavljajo usluge in izdelki za poslovne enote Iskre in ostale naročnike. Ker bo v zadnjem tromesečju zaključenih znatno več razvojnih nalog, je pričakovati, da bo do konca leta delež razvojnih storitev dosegel planirani nivo. Delež Iskre se je v celotni realizaciji povečal od 75,5 % v letu 1963 na 81,9 % ob koncu septembra 1964.

Zaradi razmeroma nizkega koeficienta plačane realizacije je bil celotni dohodek v primerjavi z letnim planom

dosežen samo z 48,6 %, kar pa je nasproti enakemu obdobju v letu 1963 še vedno za 41 % več. V celotnem dohodku so močno porastli stroški (59,8 % letnega plana oziroma 72 % več kot v letu 1963) in to predvsem na račun porabljenih sredstev (75,6 % več kot v letu 1963), medtem ko se je neto produkt povečal komaj za 23,9 %. Iz podatkov je torej razvidno, da se je vrednostni obseg dela močno povečal tudi na račun povečanja stroškov in ne samo zaradi večje količine opravljenega dela. Osebnih dohodki iz de-

litve so se namram letu 1963 povečali za 25 %, medtem ko so ustvarjeni skladi celjo za 1 % manjši. Tako razmerje je posledica neprestanega večanja števila zaposlenih in težnje po ohranitvi realnih osebnih dohodkov na isti ravni. Kljub temu pa ugotavljamo, da osebni dohodki zavodovih sodelavcev ob upoštevanju kvalifikacijske strukture zaposlenih zaostajajo za splošnim porastom. Rešitev pa ni v avtomatičnem povečanju osebnih dohodkov, temveč v odpravljanju odvečnega oziroma finančno nekritega dela, v omejevanju stroškov ter v umeblj plačil za opravljeno, toda doslej neplačano delo.

Iz poročila o poslovanju navajamo še nekaj najvažnejših zaključkov, ki bodo služili samoupravnim organom Zavoda za nadaljnje ukrepanje:

1. Čeprav se število zaposlenih giblje v okviru plan-skih predvidevanj, povečevanje zaposlenosti ni v skladu z doseženimi rezultati Zavoda. Ob skoraj 100 % izpolnitvi plana delovne sile je plan realizacije dosežen komaj z 88,4 %. To dokazuje, da dodatno zaposlovanje ni bilo dovolj smotno, bodisi da se je povečalo število zaposlenih v neproduktivnih oddelkih, bodisi da so se v kolektiv vključevali premalo izkušeni sodelavci. Kriteriji za dodatno zaposlovanje naj bi se v bodoče zaostrili v tem smislu, da bi bilo za vsako angažiranje nove delovne sile potrebno predhodno ugotoviti efekt take dodatne zaposlitve, poleg tega pa bo treba zagotoviti, da se angažira samo ustrezno kvalificirane sodelavce s primerno prakso. Dokler bodo odhajali izkušeni razvijalci v proizvodnjo, v razvojno dejavnost pa se bodo vključevali mladi strokovnjaki, ki večinoma nimajo izkušenj, ne

moremo pričakovati v neposredni prihodnosti kvalitetskega in hitrejšega razvojnega dela.

2. Stroški za izobraževanje so v devetih mesecih skoraj dosegli višino letnega plana. Ker bi morali v zadnjem tromesečju za izplačevanje štipendij črpati sredstva sklada skupne porabe, ki so bila predvidena za stanovanja, naj bi samoupravni organi Zavoda skupno z odgovornimi organi v Iskri poiskali boljše rešitve.

3. V primerjavi z istim razdobjem preteklega leta se je povečal razpoložljivi delovni čas za 8,6 %, pri čemer pa se je povečal delovni čas za produktivne namene le za 7,4 % vključno z nadurami, neproduktivni delovni čas povečal na 15 %, produktivni pa se je zmanjšal na 85 %. V okviru neproduktivnega delovnega časa so se najbolj povečali bolezenski izostanki (35,7 %), redni dopusti (13 %) ter izredni dopusti (26,3 %). Takš-

Franc Zupan pri revolverski stručnici v produkciji I. kranjske tovarne

Mnenje o naši kontroli

NA VPRAŠANJA ODGOVARJA ŠEF PREVZEMNE KONTROLE PSO TOV. TONE DOVJAK

Kako je s kontrolo po združitvi? Ali je po Vašem mnenju napredovala ali nazadovala?

Na iniciativo PSO je bila v juliju 1961, torej v letu združenja, osnovana prevzemna kontrola. Njen namen je, da po enakih kriterijih za kvaliteto prevzema izdelke vseh tovarn Iskre za Prodajno servisno organizacijo.

Tovarniške kontrole so napredovale, saj so po tovarnah sprevideli, da je skrb za kvaliteto naših izdelkov najučinkovitejše propagandno sredstvo, zlasti za plasiranje na inozemska tržišča.

Ali menite, da bi bilo umestno formirati skupno vodstvo kontrol in stalni kolegij?

Skupno vodstvo šefov kontrol iz posameznih tovarn bi morali formirati že takoj ob združitvi. Njegova naloga naj bi bila, da bi skrbelo za povezavo kontrolnih služb v podjetju in za enotne kriterije pri ugotavljanju kvalitete.

Uvajalo bi tudi najnoveše rezultate na področju kontroliranja in sistematičnega zajemanja kvalitete.

Vodje kontrol v tovarnah stremijo za takim načinom enotnega dela in bi z interesom sodelovali na sestankih, ki bi morali biti redni in obvezni za vse. Na njih bi izmenjali mnenja in izkušnje ter po enotnih principih organizirali delo kontrol v posameznih tovarnah in obratih. To naj bi bil stalni kolegij, izvajanje njegovih sklepov pa bi se odražalo tudi pri dvigu kvalitete naših izdelkov.

Ali je prevzemna kontrola PSO uspešna in ima potreben vpliv na kakovost, ali je morda ovira tehničnim kontrolam v tovarnah?

Prevzem. kontrolorji uspešno sodelujejo pri dviganju kvalitete, preverjajo, če so izdelki v skladu s predpisanimi zahtevami kvalitete, vzorčno preizkušajo funkcijsko delovanje izdelkov; opozarjajo na pomanjkljivosti, ki nastopajo v proizvodnem procesu itd. V interesu kupca skrbijo, da gredo v skladišča PSO le kvalitetni izdelki.

Kaj sodite o tovarniških tehničnih kontrolah?

V splošnem so preveč pod vplivom vodstva proizvodnje posameznih tovarn, kar se zlasti pozna ob koncu meseca, ko je treba z vsemi sredstvi doseči plan. Tak pritisk ne dviga kvalitete naših izdelkov in nam večkrat povzroča mnogo dodatnih stroškov.

Smatram, da nudijo tehničnim kontrolam vodilni organi v tovarnah premalo podpore v njihovi skrbi za kvaliteto. Po nekaterih tovarnah, odnosno obratih, ima kontrola premalo merilnih naprav

in raznih meril, pa tudi pomanjkanje strokovnega kontrolnega kadra je občutno.

Kaj na splošno menite o kvaliteti naših izdelkov?

Zunanji izgled naših izdelkov je prav dober in vsi želimo, da bi bilo takšno tudi njegovo funkcioniranje. Kvaliteta sicer niha, vendar pa se stalno izboljšuje. Smatram pa, da dajejo tehnična vodstva preveč poudarka količinskemu doseganju plana, premalo pa iščejo ukrepov za dvigovanje kvalitete.

Na kvaliteto izdelka lahko vpliva: nedogran razvoj, pomanjkljiva tehn. dokumentacija, pomanjkljivi kontr. predpisi, površnost izdelave in slaba kontrola v produkcijskih delavnicah in montažah, pomanjkljiva tehnologija, slab material, nadomeščanje predpisane materiala, zastareli stroji in orodja, pomanjkanje merilnih in kontrolnih naprav, prepozna naročila, nenakomerno pošiljanje gotovih izdelkov v skladišča (kar je zlasti kritično zadnje 3 dni v mesecu), pomanjkljiva embalaža, slab transport, podcenjevanje kupca in konkurence, nekvalitetna roba s strani kooperantov, itd. zato moramo biti pri našem delu zelo pazljivi in natančni. Pri kritiziranju kvalitete moramo upoštevati vse faktorje in ne smemo za vse morebitne pojave slabe kvalitete kriviti zgolj proizvodnjo.

Res pa je, da bi bili vsi izdelki našega podjetja že dosegli raven kvalitete renomiranih tovarn, če bi se tehnične službe po tovarnah s takih elanom vrgle na odpravljanje napak, kot se vržejo na zagovarjanje sedanje kvalitete!

Na kakšne težave najpogosteje naletite pri delu?

Velike težave so z embalažo, embaliranjem in trans-

(dalje na 6. strani)

Na Hrvatskem večina naših projektorjev

Oddelek za raziskavo trga pri naši Prodajno servisni organizaciji je pred nedavnim izvedel anketo o uporabi ozkotračnih kinoprojektorjev na področju SR Hrvatske. Podatki so pokazali razveseljivo stanje za naše ozkotračne projektorje, saj je med 701 projektorji, ki so na uporabi v tej naši republici, nič manj kot 84,3 % Iskrinih.

Zanimivo, da je v uporabi največ projektorjev novejših izvedb, le 2 % pa starih, katerih življenjska doba že dosega ali celo presega 15 let. Največje število kinoprojektorjev za 16-milimetrski film na Hrvatskem posedujejo

razne šole, le 46 % vseh koristnikov pa predstavljajo razne ustanove, društva in organizacije. Seveda je med koristniki kinoprojektorjev precej tudi takih, ki imajo po več projektorjev, dokajšnje pa tudi šol in drugih ustanov, ki si za svoje potrebe kinoprojektorje izposojajo, ker nimajo lastnih.

Anketa je nadalje pokazala, da so lastniki in uporabniki Iskrinih ozkotračnih kinoprojektorjev zadovoljni z našimi izdelki. Med njimi je le 17,5 odst. takih, ki z določenimi lastnostmi teh naših izdelkov niso povsem zadovoljni, vendar pa jih kljub temu upo-

rabljajo za največ poučne in izobraževalne namene.

Morda je prav odstotek koristnikov, ki so zadovoljni z našimi kinoprojektorji tisti, ki govori, da zanimanje za projektorje na Hrvatskem še vedno raste. Podatki o tem kažejo, da bo v prihodnjem letu med dosedanjimi lastniki kinoprojektorjev okoli 60 takih, ki si bodo nabavili še nove projektorje. Upati je, da bo pri novih nabavah odločilno besedo imela spet ISKRA in tako še povečala število zadovoljnih uporabnikov njenih kinoprojektorjev za ozke filme.

na tendenca je izrazito negativna in bo potrebno storiti ukrepe za nadaljnje izboljšanje razmerij pri izrabi delovnega časa.

4. Pri nadurnem delu je v zadnjem tromesečju opaziti manjše upadanje števila nadurn, vendar je število delavcev, ki delajo nadurno še vedno veliko, kar pomeni, da znaten porast števila zaposlenih ni vplival na zmanjšanje potreb po nadurnem delu. To lahko tudi pomeni, da ni bilo dodatno zaposlovanje usmerjeno predvsem tja, kjer so bila grla.

5. Skupna poslovna sredstva so se povečala za 41 %, pri čemer je bil večji del dodatnih sredstev vložen v obratna sredstva, zlasti za kritje povečanega obsega nedokončanega razvoja. Povečana sredstva so bila v manjši meri preskrbljena iz lastnih virov (17 %), v večji meri pa iz tujih (83 %). V prihodnje pa je potrebno bolj skrbeti za večje vlaganje lastnih sredstev v obratna sredstva

ter za previdnejše angažiranje posojil, zlasti kratkoročnih.

6. Devetmesečni stroški za angažiranje sredstev so dosegli že 84 % letnih planiranih stroškov, kar kaže, da bodo letni stroški znatno preseženi. Ker znaša njihov obseg nad 12 % letne realizacije, je potrebno v prihodnje še bolj skrbno gospodariti s sredstvi, nova sredstva pa angažirati le po skrbnem preudarku.

7. Obratna sredstva, vezana v materialni obliki, so se povečala za 65 % v primerjavi s stanjem na začetku leta. Pri tem so se zaloge materiala povečale za 24 %, zaloge gotovih izdelkov pa zmanjšale za 53 % tako, da nosi skoraj celotno povečanje materialnih zalog vrednost nedokončanih nalog, ki so se povečale za 78 %. Ker je zaradi tako velikega povečanja vezanosti sredstev v materialni obliki akuten problem likvidnosti, je nujno:

— zmanjšati ali pa vsaj zadržati na istem nivoju obseg zaloga materiala

— zmanjšati obseg nedokončanih nalog najmanj za planirani nivo;

8. V obravnavanem razdobju so se povečali vkalkulirani stroški za 35 % v primerjavi s istim razdobjem preteklega leta. Pri tem so se najbolj povečali stroški za material (49 %), za izobraževanje (21,2 %), investicijsko vzdrževanje (262 %) osebne izdatke (44 %) ter amortizacijo (188 %). V primerjavi s planom so se najbolj povečali stroški izdelavnega materiala in nabavljenih del (58 %) ter skupni stroški Zavoda, medtem ko so bužetirani stroški ter ostali stroški sektorja ostali v mejah planiranih.

9. Letni plan realizacije je bil do konca tretjega tromesečja dosežen s 53 %, dinamični plan pa le z 88 %, kar je relativno slabši rezultat od onega v preteklem letu.

Medtem ko se je dinamika realizacije do konca polletja še kar dobro ujemala s planom, je nastal znaten izpad v 3. tromesečju, kar je vplivalo na to, da ni bil izpolnjen 9-mesečni plan.

10. Zaostajanje za planirano dinamiko je znatno in obstaja možnost, da ne bo izpolnjen letni plan. Zaradi tega bi bilo potrebno, da se podvzamejo ukrepi, ki bi zagotovili, če že ne izpolnitev plana v celoti, vsaj to, da bi bil ev. izpad čim manjši.

11. Ker stroški hitreje narasčajo od realizacije, je znašal doseženi dohodek in čisti dohodek le 42 % od letnega plana. Zaradi težnje po ohranitvi realnega nivoja osebnih dohodkov se je med letom spremenilo delitveno razmerje tako, da so dosežena sredstva za sklade v primerjavi s porastom čistega dohodka ostala na ravni lanskega leta. To pomeni, da se spreminja struktura celotnega dohodka v tem smislu, da se zaradi

porasta stroškov zmanjšuje delež dohodka ter zaradi povečanja osebnih dohodkov zmanjšuje delež za sklade. To nam potrjuje tudi razmerja med celotnim dohodkom in dohodkom ter osebnimi dohodki, iz katerih izhaja, da se povečuje celotni dohodek na 1 din osebnih dohodkov, da pa pada dohodek na 1 din osebnih dohodkov.

12. Ker je zaradi močnega zaostajanja osebnih dohodkov v Zavodu nujno potrebno ustvariti možnosti za njihovo povečanje in ker to v sedanjih okoliščinah vodi k zmanjševanju sredstev za sklade, je nujno predvideti ukrepe za sankcijo tega problema.

13. Potrebno bi bilo, da nudi vodstvo ZZA sektorjem, ki izkazujejo slabši uspeh, še posebej pomoč, da bi lahko ti sektorji v času do konca leta izpolnili svoje obveznosti v tolikšni meri, da bi dosegli 100 %-na izplačila osebnih dohodkov. L.M.

Mnenje in kritika

SE NEKAJ BESED O PROBLEMU KADROV
ZA RAZVOJ IN PROIZVODNJO AVTOMATSKIH
TELEFONSKIH NAPRAV

Medtem, ko EI množično hiti v pripravi kadrov in se pripravlja na jutrišnji dan, na proizvodnjo klasičnih in modernejših elektronskih telefonskih naprav, se bojim, da bomo pri nas spet zamudili vlak — kadrov za telefonske naprave ni dovolj in jih tudi še ni na vidiku, čeprav je nova tovarna že skoraj zgrajena.

Ne pozabimo, da je bila v novembru 1964 na Bledu konferenca ETAN-a, ki je lahko tistemu, ki hodi po svetu z odprtimi očmi, povedala in pokazala marsikaj, kar za nas člane kolektiva Iskra in ZZA ni najbolj ugodno. V tem primeru gledam sicer le na telekomunikacije, celo samo na avtomatske telefonske naprave.

Po mnenju podpredsednika družbe Wasinghouse (vzeto po podatkih referata tov. ing. Ivaneka na konferenci ETAN-a), je kvantitativni napredek znanosti in tehnike v zadnjih 250 letih potekal po eksponentni krivulji in se je leta 1700 podvojil na vsakih 11 let, sedaj pa se podva že vsakih 7 let. Iz tega sledi, da polovica znanja inženirja, ki je študiral po zelo modernem, sodobnem programu, zastara že v desetih letih, čeprav pri tem še niti ne more spoznati tiste tehnike, ki mu bo že potrebna v prihodnjih desetih letih. In priznati moramo, da tudi tedaj, ko živimo v osnovnem razvoju tehnike, ki jo sami pripravljamo in obdelujemo, delamo to tako počasi, da velik del novosti zbeži mimo nas in nas prehiteva.

Podobni smo tistim revnim elektroenergetikom, ki izkoriščajo le majhno količino rečne vode in nespametno mislijo, da nas bo preostala voda čakala, da jo izkoristimo — toda voda odteka mimo nas. Tega dejstva ne moremo zanikati. Tožili smo pred petimi, desetimi in več leti, da imamo telefonskih priključkov mnogo premalo — merilo pa je število priključkov na 100 prebivalcev. To število se pri nas ne more dvigniti preko 2, ko je imela Evropa pred desetimi leti 7, sedaj pa ima že 10. Tehnika po svetu in tudi v Evropi hiti — to lahko opazimo na vsakem koraku — zato ne zamujajmo na vlak!

V. Demidov sporoča, da se danes na armaturni plošči sodobnega letala stiskajo in gnetejo številni indikatorji, signalne lučke, vzvodi za krmiljenje in stikala. Njihovo število merimo že s stotinami. Pred štirimi desetletji pa so tvorili vso navigacijsko aparaturo, s katero je imel opravka letalec, vsega trije instrumenti: kompas, brzinomer in kazalo nagiba. Cena radijske opreme letala je v slabih petnajstih letih poskočila (po ameriških podatkih) s petih tisoč na sedemstopeneset tisoč dolarjev — za stopetdesetkrat!

Tako v letalstvu. Kako pa na morju? Radijskih elektroničarjev ni dovolj in jih mrgoli v aparaturah sodobne

ladje, bi bilo čez glavo dovolj za celo brodogradnjo druge svetovne vojne. Tam, kjer je bil za delo z aparati potreben en tehnik, so danes komaj kos poslu desetine inženirjev. Stroji in aparati postajajo iz leta v leto bolj zamotani in nobenega pomenja ni, da bi se ta proces v bližnji prihodnosti kaj zavrl.

Na tej poti tehniškega vzpona torej potrebujemo novih in novih strokovnjakov vseh stopenj, posebno še veliko tehnikov in inženirjev. Ti strokovnjaki vseh vrst pa bi se morali še neprestano izpopoljevati v lastni stroki, pa še z drugimi metodami pristopati k novi tehnologiji, izračunu ekonomike itd., ker sicer tudi tem specializiranim strokovnjakom lastno strokovno znanje kaj kmalu ostari.

In kje smo mi z našimi strokovnimi kadri?

Spominjam se nekako pet let nazaj zasedanja DS takratne kranjske tovarne ISKRA. Bilo je govora o fluktuaciji kadrov iz telefonije v razvoju in proizvodnji, o premajhnem vzponu razvoja in proizvodnje, o premajhnih prostorih itd. pa je tedanji direktor o tem menil, da je takšna malodušna diskusija že podobna demagogiji in da ima Iskra tako velike načrte, da bo v kratkem dovolj prostorov in kadrov.

In če po tolikih letih pogledamo na rezultat takšnega mnenja, moremo ugotoviti le žalostno dejstvo, da ob raznih razpravah le preradi slišimo le takšne diskutante, ki gladijo probleme, ne pa, da bi jih jasno spoznali in reševali.

Danes smo že marsikaj zamudili. Pred leti smo imeli primat v uvajanju elektronične v telefonske naprave, prijavili smo celo patente, danes pa sta zagrebški in beograjski bazen bogata s strokovnjaki te vrste, mi pa smo le

(Dalje na 6. strani)

»Še mnogo zdravih in srečnih let« so zaželeli sodelavci tovarišici Ivanki Kopač, ko je odšla v zaslužni pokoj

Konferenca mladine Poklicne šole

Konferenca se je udeležilo okoli 300 učencev Poklicne šole. Med gosti so bili tudi zastopniki mladinskih organizacij ostalih šol, ki so vključene v Solski center, predstavniki občinskega komiteja ZMS in drugi.

V svojem referatu je predsednik mladinskega aktivna na kratko podal pregled dela v lanskem letu. Poudaril je, da je mladinska organizacija v preteklem letu dosegla predvsem dva uspeha: organizirala je brigado v taboru Počitniške zveze v Premanturi pri Puli, ki je delala tam pet tednov. Prav tako pa je mladinska organizacija organizirala več športnih tekmovanj. Nakazal je tudi nekaj problemov, za katere je menil, naj jih reši ta konferenca.

Sledil je referat o delu Počitniške zveze, ki ga je podala Nada Verdir. Omeniti je treba, da na tej šoli že precej časa deluje PZ, ki je dosegla dokaj uspehov. Njeno delo v taboru Počitniške zveze v Premanturi pri Puli je vredno izredne pohvale, saj je po svojem značaju eden izmed redkih primerov, kako lahko mladinci (brez posebnih denarnih sredstev!)

s svojim delom ustvarijo pogoje za letovanje.

V diskusiji, ki ni bila preveč živahna, je sodelovalo nekaj mladincev in članov vodstva šolskega centra. Iz nekaterih vprašanj se je precej jasno videlo, da je položaj vajencev (dijakov SC), še vedno nezadovoljiv. Res je, da imajo ti vajenci primeren delovni čas, nagrade, kolikor toliko urejene socialne pogoje, vendar na svojih delovnih mestih v tovarni še ne opravljajo tistih del, ki bi jih morali. Preseneča pa pojasnilo enega izmed članov vodstva SC, ki je k temu vprašanju dejal: »To potožite svojim mojstrom, ki so vas učili v drugem letniku na naši šoli. Ti so namreč odgovorni za delo in vaša delovna mesta med časom prakse v tovarni.« Menim, da je to skrb vseh članov predavateljskega zbora in ne le nekaterih.

Mladinci so tudi diskutirali o skrajšanem delovnem času

in o nagradah, ki jih prejemo. Na to vprašanje so dobili odgovor, da se bodo na gradu z novim letom povečale, da pa se delovnega časa na praksi v tovarni ne da skrajšati, ker se morajo držati pravil tovarne.

Konferenca mladine PS je bila na vsak način slabša od mladinskih konferenc aktivne TSS in PS — Ljubljana. Vse preveč je reševala vprašanje dolžnosti članov mladinske organizacije. Ni pa govorilo o udeleževanju mladincev v izvenšolski dejavnosti. V diskusiji bi moralo sodelovati več mladincev. Kje je vzrok? Morda v tem, da dijaki ni imajo zanimanja za tako delo? Toda ali ni dolžnost vodstva mladinske organizacije da na pogoje za tako delovanje svojim članom in da jim s tem vzbudi tudi zanimanje? Morda bi potem ne govorili na takih konferencah o slabem vedenju dijakov na raznih gledaliških predstavah.

B. S.

Številne pomanjkljivosti so lahko stalni vzrok raznih zastojev in nesreč

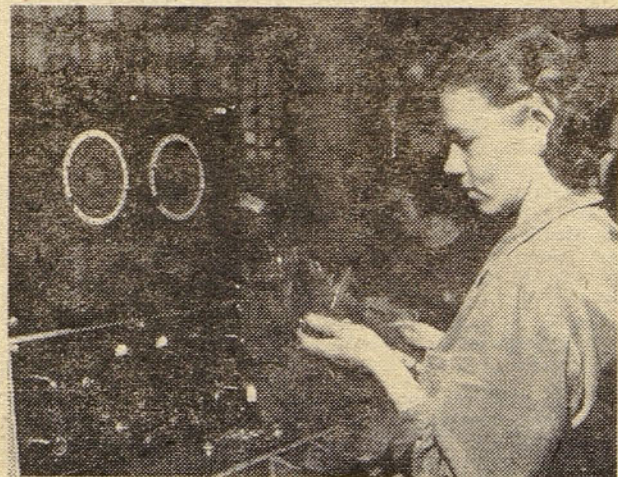
(Iz zapiskov HTV službe v »Elektromehaniki«)

Služba HTV še vedno odkriva številne pomanjkljivosti, ki bi lahko povzročile nesreče. V pretežni meri se odkrivajo pomanjkljivo varovani stroji in naprave, številne hibe pri izvedbi in vzdrževanju električnih instalacij itd. Za ilustracijo navajamo ugotovljene pomanjkljivosti, ki jih je v tem obdobju odkril elektrokontrolor.

Pri pregledu 274 strojev je bilo odkritih 74 raznih električnih napak. Prav tako je bilo zabeleženo 53 pomanjkljivosti na električnem omrežju tovarne. Za vse te pomanjkljivosti so bili izdelani ureditveni nalogi, ki so razen 13 že

vsi realizirani. Poleg tega se stalno opravljajo potrebne meritve in generalni pregledi električnih instalacij v posameznih enotah (Lipnica, konfaktorji).

V pogledu požarne varnosti se je stanje nekoliko izboljšalo. V zadnjem času ni bilo opaženih večjih kršitev požarnovarnostnih predpisov. Gotovo je k temu pripomogla poostrena kontrola s strani tovarniških poklicnih gasilcev kakor tudi uslužbencev Zavoda za požarno varnost. Še vedno pa ni rešeno vprašanje požarne signalne naprave, ker obstoječe stare ni mogoče usposobiti.

Iz produkcije v železnikih

Povečana aktivnost mladine v Avtomatiki

Razveseljiva je ugotovitev, da je v zadnjem času mladinska organizacija v tovarni za elektroniko in avtomatiko zaživela. Morda je temu v precejšnji meri »krivo« to, da je mladina za svojega predsednika izvolila Jako Matičiča iz orodjarne, ki se je pred nedavnim vrnil od vojakov, od koder mu je prav gotovo ostalo precej discipliniranosti in delovne vne-

me. V kratkem razgovoru z Jako Matičičem sem se prepračil, da je mladina na Pržanu resno prišla za delo in si prizadeva izvesti dokaj obsežen program svoje dejavnosti. Najprej nekaj besed o prireditvi »Tribuna mladih«, ki je predvidena za 15. december in se bo po svoji vsebini le malo razlikovala od podobnih prireditev, ki so v kranjski tovarni postale že kar tradicionalne.

Pržanska mladina je za svojo prvo »Tribuno mladih« povabila k sodelovanju pevce zabavnih melodij Barbaro Jarc, Katjo Levstik, Pera Dimitrijeviča, med njimi pa bo nastopila tudi članica kolektiva na Pržanu — Zdenka Smogovec iz TV montaže. Naprosili so za sodelovanje našega olimpijskega junaka Mira Cerarja in upajo, da se bo njihovemu vabilu odzval in morda celo izvedel svojo odlično vajo na konju, česar bo zbrana mladina prav gotovo zelo vesela.

Del programa »Tribune mladih« bo v kinodvorani v Sentvidu, nato pa se bo mladina preselila v tovarniško menzo, kjer ji bo orkester »6 blues + 1« igral za ples. Za praktične nagrade se bodo v okviru »Tribune mladih« ekipe mladine pomerile med seboj v poznavanju to-

varne in podjetja, po vzorcu oddaj v radiu in na televiziji. Seveda ob začetku ne bo manjkal uvodni govor, ki bo mladino vzpodbudil k še večji aktivnosti tako pri delu, kot tudi pri drugih mladinskih dejavnostih.

Mladinska organizacija se namerava resno zavzeti za dosledno odpravo slabosti pri nekaterih posameznih članih, zato bo tudi pogostejše organizirala razne prireditve in akcije, ki naj bi slehernega mladince in mladinko pritegnile k sodelovanju.

V maju prihodnjega leta, verjetno ob dnevu mladosti, namerava mladina na Pržanu izvesti prireditev, podobno radijski — »Pokaži, kaj znaš!«, do tačas pa bo verjetno »shodil« že tudi domači mladinski plesni orkester, ki že marljivo vadi, da bo ubral kar najboljšo »vižo«.

Pred kratkim je mladinska organizacija izvedla med svojim članstvom anketo, ki je komiteju pokazala, kakšne

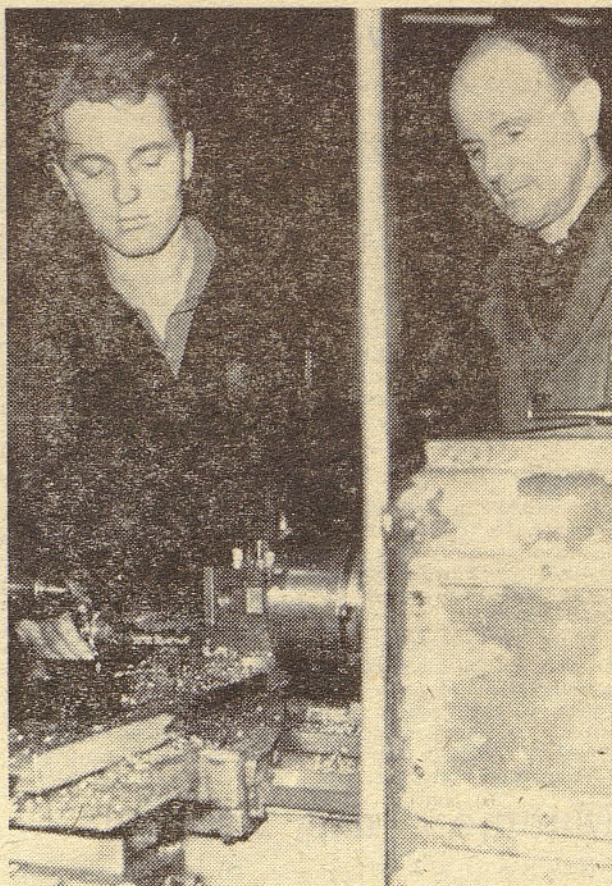
so želje mladine za udeležbo po delu. Te želje bo komite skušal upoštevati in s tem k aktivnemu sodelovanju pritegnil tudi še tisti del mladine, ki doslej še ni aktiven.

V januarju oz. februarju bodo v sodelovanju z ljudsko univerzo organizirali »Solo za življenje«, za katero se je že zdaj prijavilo blizu 100 mladincev in mladink, medtem ko se je precej mladih vključilo v študij marksizma in leninizma.

V začetku prihodnjega leta pa bo mladina organizirala tudi proizvodno konferenco, na kateri bo razpravljala o problematiki tovarne in o tem, da bi na prihodnjih volitvah v samoupravne organe bilo izvoljenih več mladih proizvajalcev.

Nalog si je pržanska mladina torej naložila precej in upati je, da jih bo vse izvedljiva tako dosledno, kakor si jih je zamislila.

J. C.

Strugar Leopold Krek in mojster Tina Hafner v strojni orodjarni kranjske tovarne

„Iskra“ Semič - tekmuje

15 EKIP PRIJAVLJENIH ZA TEKMOVANJE V ČRNOMLJU

Občinski sindikalni svet in Občinska zveza za telesno kulturo Črnomelj, sta razpisala v okviru JUGOSLOVANSKIH ŠPORTNIH IGER II. delavske športne igre 1964-65. V Črnomlju je za to tekmovanje veliko zanimanje v delovnih kolektivih, saj se je prijavilo prek 80 ekip.

Tovarna kondenzatorjev Iskra — Semič, se prvič udeležuje tako velikega tekmovanja. Za tekme so prijavljene naslednje ekipe: dve

šahovski, štiri strelske, tri kegljaške, štiri za namizni tenis, ena nogometna in ena za odbojko. Tekmovanje bo trajalo skozi štiri mesece oz. do občinskega praznika mesta Črnomelj (zasedanje SNOS).

Naši udeleženci so že tekmovali v šahu in malem nogometu.

REZULTATI: Šah: Iskra I : Iskra II 5:0, Iskra I : Beti 4:1, Iskra II : Beti 3:2 — **Malj nogomet:** Iskra : Elektro 5:0, Iskra : Občina 1:2.

Vodstvo in samoupravni organi so pokazali do tega tekmovanja izredno razume-

vanje, pa tudi zanimanje članov kolektiva za fizikalno dejavnost narašča iz dneva v dan. Sodeč po prvih rezultatih se bo v ISKRI hitro razvila športna dejavnost, saj smo opazili, da je v kolektivu veliko dobrih športnikov.

Vrsta športnih prireditev bo tudi v naših prostorih in to: šah, streljanje, odbojka in namizni tenis. Po razporedu bomo gostitelji naslednjim ekipam: »OBCINA«,

»RUDNIK«, »ELEKTRO«, »ZDRAVSTVO«, »GOSTISCE«, »LIC«, »BELT«. O poteku tekmovanja bomo še poročali. V zadnji številki našega glasila smo brali, da bi bilo umestno organizirati zimske športne igre. Predlog pozdravljamo, saj se prek športa spoznavamo med seboj športniki raznih tovarn, ki smo vsi člani podjetja »ISKRA«.

Franc Moljk

Naš razgovor

Ena od tistih, ki so pred leti zapuščali odročne kraje Primorske in odhajali v industrijska področja, je tudi čistilka Ivanka Kos v obratu

Lipnica. Na vprašanje, zakaj si je poiskala zaslužek tako daleč od rojstnega kraja, je dejala:

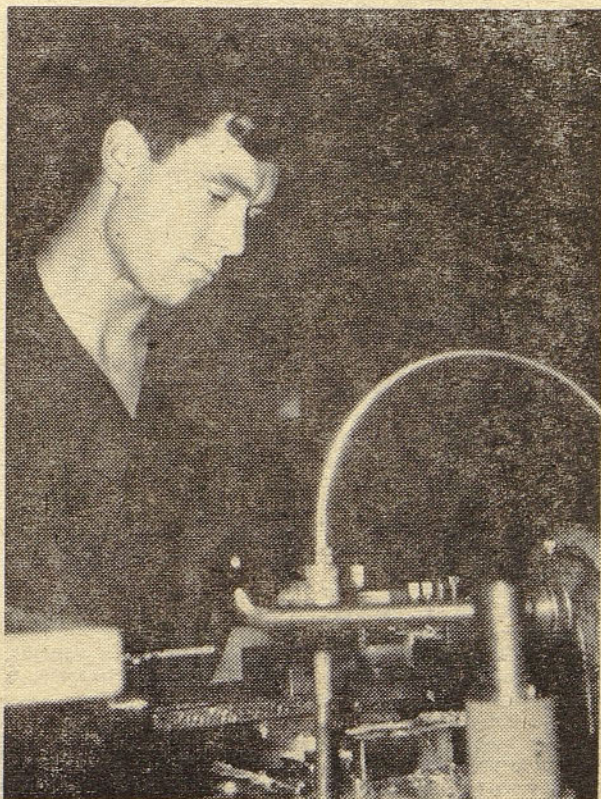
»Ko je bilo moji hčerki 11 let, sva z možem pričela resno razmišljati o njeni prihodnosti. Od domače »kajže« go-

tovo ne bi mogli živeti. Tri ure smo dnevno porabili samo za peš pot, če smo hodili na delo, oz. hčerka v šolo, da ne računam dodatni čas za vožnjo. Smo pač doma v hribih. Z možem sva se sporazumela, da bo ostal doma (je vojni invalid) jaz pa sem pri znanih v Podnartu dobila sobo, službo pa v Iskrinem obratu v Lipnici.

Danes je hčerka, za katero upam, da sem storila vse, kar je bilo v moji moči, že nekaj let kvalificirana tkalka. S prilično dobrim zaslužkom je sposobna za samostojno življenje. Živiva skupaj, in si, kot tudi cela družina, čeprav razdvojena — med seboj pomagamo.

Zelim, da bi bili zdravi in da bi si v Podnartu zgradili lasno hišico, kajžo na Primorskem pa bi prodali. Tako bi bila naša družina spet skupaj; živeli bi skromno, vendar srečno!

Takale je kratka zgodba čistilke Ivanke Kos, ki je pri članih kolektiva v Lipnici priljubljena zaradi marljivosti in vestnosti.

KV Strugar Janez Stillec

MNOŽICNA UDELEŽBA NA OBČINSKIH SINDIKALNIH TEKMOVANJH

Sindikalna organizacija v Avtomatiki se lahko pohvali z vrsto dobrih športnikov, ki si iz leta v leto priborijo lepa priznanja, bodisi v srečanju s športniki drugih kolektivov ali v tradicionalnem oktobrskem tekmovanju sindikalnih športnih ekip na področju šišenske občine.

Tudi letos na občinskem tekmovanju nastopa zelo številna ekipa iz te naše tovarne in dosežanji, čeprav še ne dokončni rezultati kažejo, da bo končna »žetev« za Pržančane tudi to pot zelo uspešna in v njihovi zbirki pokalov in diplom spet nekaj novih trofej. Nastopa močno zastopstvo strelcev, šahistov, kegljačev, pa balincarjev, pa igralci namiznega tenisa (že verjetno zmagovalci) in odbojkarji.

Zato športniki s Pržana nestrpnostno čakajo dan republike, ko bodo tekmovanje zaključena in bo »znano, kakšna je njihova letošnja »bilanca« v okviru občinskih športnih nastopov.

-ko-

Izreden izvoz v oktobru

(Nadaljevanje s 1. strani)
našega izvoza izpolnila z neznatnimi količinami dolga vrsta drugih naših izdelkov, ki si več ali manj šele utirajo pot na svetovna tržišča.

Kot rečeno, se je tudi v oktobru najbolje odrezala tovarna elektromotorjev v Železnikih, ki je dala v izvoz za 81.311 dolarjev svojih izdelkov, na drugem mestu pa je Elektromehanika v Kranju s svojimi števi, selenskimi stavki in telefonskimi centralami, v vrednosti prek 70.000 dolarjev, medtem ko je Avtomatika izvozila za 24.482 dolarjev gramofonov, RA sprejemnikov in glasbenih avtomatov. Na četrtem mestu je tovarna električnih aparatov, ki je za nad 16.500 dolarjev izvozila priznanih TV stabilizatorjev.

Oktobrski rezultat, ki sicer ni slab, pa bi bil lahko še precej boljši, ko ne bi bilo izpada v izvozu izdelkov telefonije za nekaj nad 25.000 dolarjev, izpada pri telefonskih aparatih v vrednosti nad

17.000 dolarjev ter električnih števecv za okrog 12,5 tisoč dolarjev.

Med odjemalci naših izdelkov v tujini še vedno prednjači Turčija, ki je letos udeležena v našem izvozu z 28 %, sledijo pa ji Združene države Amerike s 24,8 odst., pa Bolgarija z 9,4 % in ZAR s 6 %, medtem ko je še omembe vreden v tem obdobju izvoz v Italijo — 5,2 %, Indijo 3,9 odst. in Poljsko 3,1 %, nekaj drugih držav pa z neznatnim uvozom naših izdelkov dosega v času od januarja do konca oktobra skupno 19,6 % vrednosti našega izvoza.

Teh nekaj števil nam kaže, da so prizadevanja delovnega kolektiva ZTO, kakor tudi naših proizvodnih enot začela kazati prve ugodnejše rezultate. Zeleti je le, da v teh prizadevanjih tudi v bodoče ne bi popustili, pač pa jih nasprotno še povečali, saj ne smemo pozabiti, da nam bodo prav bodoči izvozni uspehi rezali vsakdanji kruh.

—c—

Mnenje o naši kontroli

(Nadaljevanje z 2. strani)
portom. Temu problemu posvečajo odgovorne službe premalo pozornosti.

Nastopajo tudi težave zaradi nesporazumov med strokovnjaki, pa tudi zaradi nevestnosti, pomanjkanja čuta odgovornosti, poseganja iz kompetenc ene službe v drugo. Taki pojavi niso splošni, nastopajo občasno na različnih delovnih mestih. Nastopa tudi pojav, da se v proizvodnji ne drže postopkov, predpisanih s strani ZZA ali tehnološkega oddelka.

Okorelost poslovanja v nekaterih tovarnah tudi negativno vpliva na kvaliteto. Preveč časa izgubimo tudi z uvajanjem hitrejšega in kvalitetnejšega načina proizvodnje.

Tudi prevzemna kontrola dela propuste. Ko s terena dobimo obvestilo, da kvaliteta pri nekem artiklu ne odgovarja, nekateri to takoj splošijo za vse naše izdelke, čeprav je bila napaka na artiklu manjšega značaja in

niti ne tako pogosta, kot nekateri pretiravajo.

Kaj bi v zvezi s prejšnjimi vprašanji še radi pripomnili k vprašanju kontrole in kakovosti?

Predvsem bi rad poudaril, da je ugotovitve naših servisov treba takoj upoštevati! Navezali smo dobre stike z oddelkom za ugotavljanje kvalitete pri ZZA. Oddelku smo dali v tipski preizkus nekaj artiklov široke potrošnje; z njihovimi izsledki so se tovarne močno okoristile. Oddelku je izdelal tudi predlog za poslovniki o atestiranju prototipov in tekočih artiklov, pa še ni odobren.

Koristno bi bilo (delno tudi za dvig kvalitete), če bi si strokovnjaki, predvsem tehnologi, iz ene tovarne ogledali proizvodne postopke v drugi tovarni. Odkrili bi marsikaj zanimivega in hitreje bi našli rešitev za probleme s katerimi se ukvarjajo. Zlasti tam, kjer je tehnologija slična, bi imeli uspeh. Doseči je treba izmenjavo izkušenj strokovnega kadra med posameznimi tovarnami.

K članku: »Rešitev je le v delitvi...«

(Nadaljevanje s 3. strani)
gospodarskih instrumentov v celotnem jugoslovanskem gospodarstvu zašla v zagato. Nismo znali pravočasno z besedo na dan, da je povečan izvoz v naslednjih letih pogojen z rekonstrukcijo zastaralih strojnih kapacitet in z zgraditvijo novih tovarnih objektov. Ni se nam zdelo potrebno pojasnjevati, da tovarna elektromotorjev v Železnikih lahko proizvajajo za izvoz samo zato, ker je bila pred kratkim rekonstruirana in da že danes terja novo rekonstrukcijo. Le na vrhovih Iskre so vedeli kaj več o tem, da so nam banke neumljivo obkresale prepotrebne investicijske kredite od zapro-

šenih 37 na 18 milijard, ki pritekajo tako rekoč po kapljicah in neredno. In ko se danes nenadoma postavljajo rigorozne zahteve glede recipročnosti uvoza in izvoza ne znamo povedati javnosti, da delamo po svojih najboljših močeh, da bi ustregli domačim in tujim kupcem.

Vsega tega novinar Z. o našem podjetju ni napisal, ker se ni poglobil v objektivno stanje celotne jugoslovanske elektroindustrije. Lahko pa bi prebral nekaj zadnjih številki našega tovarniškega glasila, v katerih smo nakažovali naše probleme, pri čemer pa smo se omejili zgolj na naše obveznosti do družbe in ne narobe. Ljubič

Mnenje in kritika

(Nadaljevanje s 4. strani)
malo napredovali. O tem pač najbolje priča blejska konferenca ETAN-a, ki je v skupini telekomunikacij obravnavala predvsem poglavja s področja telefonske avtomatike, kar 12 referatov, od tega sta bila le dva referata iz kolektiva ISKRA ZZA. In še od teh dveh je prvi referent že večkrat nastopil, sicer vedno z drugo temo, ki pa se le vrti okoli istega problema, elektronske komutacije.

In kako naj bi se stanje zboljšalo! Saj nič ne kaže! Pravimo, da vodimo in usmerjamo naše kadre, dejstva pa kažejo drugače. Zdi se mi, da naši študenti mnogokrat sami izbirajo smer študija in da smo usmeritev delno dosegli le preteklo leto, zdaj pa gre spet vse po starem. Poglejmo!

V Kranju že teče prvi letnik tehniške visoke šole. Tudi če bo telefonija od tod dobila kaj kadrov, so to takšni strokovnjaki, ki danes že delujejo v našem krogu in bodo le oni dosegli višjo raven znanja — kar bo nam vsem sicer v prid — število naših kadrov pa se s tem ne bo povečalo. Podobno velja za kranjsko in tržiško delavsko srednjo tehnično šolo ne glede na dejstvo, da je v letošnjem zadnjem letniku tržiške TSS približno sedem kandidatov za vse panoge šibkega toka, kandidatov, ki niti niso vsi iz kolektiva Iskra. Ljubljanska TSS nam tudi ne nudi kadrovskega priliva. Še več! Tu se opaža nesmotrni razvoj, ko večina študentov TSS po opravljeni diplomii nadaljuje s študijem na fakulteti.

Tudi elektrotehniška fakulteta ljubljanske univerze za avtomatske telefonske naprave in praktično tudi za študij žičnega in visokofrekvenčnega prenosa ne kaže razveseljive slike:

leta 1963/64 je bilo približno 15 slušateljev IV. letnika, leta 1964/65 so 3 slušatelji v IV. letniku in je približno 10 slušateljev v III. letniku ter so le 4 slušatelji te smeri v II. letniku.

Sele I. letnik bo verjetno nudil boljšo sliko, saj je bilo samo za to smer študija v Iskre oz. ZZA razpisanih kar 25 študentov, toliko, kolikor danes sploh ni inženirjev, ki bi se v Sloveniji bavili s to stroko.

Vendar, kakor že morda goji boljše nade I. letnik, bo le-ta lahko zares koristil naši industriji šele čez osem let, če štejemo 6 let za študij, eno leto za odsluženje vojaškega roka in eno leto uvajanja.

Kaj slaba perspektiva — najbrž smo se pri planiranju smeri študija malo zaplanirali! In drugi proizvajalci v Jugoslaviji?

V 43. številki glasila ZB bemo, da ima EI letos kar 1150 študentov. Res je, da ta številka tudi v okviru Iskre ni ravno majhna (241 po podatkih ZZA, 17. II. 64), to-

da tako visoko število študentov smo dosegli šele letos.

Koliko kadrov pa smo izgubili že pred leti, saj so odhajali na študij celo naši dobri sodelavci — tehniki, študenti v okviru Iskra pa niso mogli dobiti. In še celo nekaj tistih kadrov, ki so bili že določeni za ZZA, ki smo jih takorekoč že gojili, ki smo jih že pošiljali na specializirane prakse v inozemstvo, nam je dispečerska služba odrezala.

Ali je to prav? Ali bi mogli v tej smeri le še kaj storiti, to je vprašanje, ki terja odgovora. Kdaj bomo gledali na strokovnost zares, ne le na papirju? Ali ne bi bil priliv in s tem tudi izbira kadrov nekaj večja, če bi tem kadrom bila dana tudi večja stimulacija, tako nam pa še obstoječi kadri uhajajo ali pa groze z odhodom, kajti — relativno vzeto — Kranj je daleč od Ljubljane, vsta-

janje vsak dan ob pol petih zjutraj pa tudi naporno za celodnevno umsko delo, ki se v Ljubljani za enak zaslužek mnogo kasneje pričinja, a ob istem času zaključni.

Ob sklepu zato trdim, da poskušajmo rešiti, če je to možno, to kritično situacijo za telefonsko dejavnost v Kranju. Morda se da še kaj vplivati na smer študiranja na fakulteti v Ljubljani, vsaj v II. letniku. Zraven tega se v osnovi borimo še proti fluktuaciji, obstoječim strokovnjakom pa dajmo dovolj prostora in instrumentalne opreme za eksaktno delo. Spoštujemo delavno voljo človeka — kot smo pred nedavnim čitali v glasilu Iskra in ne glejmo nanj kot na dinar, katerih sicer vsi prav veliko potrebujemo, ko na poedine, ki npr. leže na cesti, tako radi gledamo zviška kot na zares prav minimalno vrednost.

inju

IŠČEMO NOVE SODELAVCE

za redna delovna razmerja:

TOVARNA POLPREVODNIKOV TRBOVLJE

1. šef finančnega sektorja

Pogoj: dokončana ekonomska fakulteta s 5 let prakse ali dokončana srednja šola z več kot 5-letno prakso.

Stanovanje zagotovljeno. Ponudbe pošljite na naslov: ISKRA KRANJ — Tovarna Polprevodnikov Trbovlje.

PRODAJNO-SERVISNA ORGANIZACIJA LJUBLJANA

1. analitik za analizo kvalitete izdelkov

Pogoj: elektro-tehnik šibkega toka z najmanj 5-letno prakso.

2. skladiščnik za vodenje skladišča orodja

Pogoj: več let prakse v vodenju skladišča orodja, prost vojaške obveznosti.

3. več servisnih mehanikov za analizo napak na artiklih v eksploataciji

Pogoj: dokončana Industrijska ali njej sorodna šola, prost vojaške obveznosti.

4. transportni delavec

Pogoj: dokončana osemletka, fizično zdrav in prost vojaške obveznosti.

5. administrator

Pogoj: dokončana administrativna šola.

6. honorarni kurjač za kurjenje pisarniških prostorov v zimskem času

Ponudbe pošljite na naslov: ISKRA KRANJ — Prodajno-servisna organizacija, kadrovska služba Ljubljana, Kotnikova 6.

Izvillečki iz sklepov samoupravnih organov

Sklepi 21. seje UO Podjetja (20. 11. 1964)

● Glede na težko situacijo, v kateri je podjetje, upravni odbor sprejema sklep, naj vse tovarne in skupne službe po 1. 12. 1964 ne sprejemajo novih sodelavcev, ker ni nobenih izgledov, da bi v naslednjem letu lahko kakorkoli bistveno povečali proizvodni plan v odnosu na letošnje leto, temveč zaradi težke devizne situacije pričakujemo zniževanje tako obsega proizvodnje kot števila zaposlenih. Izjemoma se lahko zaposli samo tisti, za katerega že sedaj obstajajo obveznosti s strani podjetja.

● Pri obravnavanju devetmesečnega periodičnega obračuna je UO sprejel naslednje sklepe:

a) UO sprejema predlog komisije za gospodarstvo in naroča proizvodnemu sektorju, naj ugotovi vzroke neizpolnjevanja plana v Tovarni Mikron Prilep.

b) Finančni sektor podjetja naj opozori tiste tovarne, kjer je procent izkoriščenega delovnega časa izredno neugoden, da podvzame določene ukrepe za izboljšanje. O podvzetih ukrepih naj se obvesti upravni odbor v svojem mesečnem poročilu.

c) UO je sprejel na znanje predlog komisije za gospodarstvo glede zajemanja stroškov skupnih služb v tem smislu, da ta predlog posreduje teamu, ki proučuje rešitve organizacije finančnega poslovanja za leto 1965.

č) UO opozarja vse enote skupnih služb, da lahko razpolagajo samo s tistimi sredstvi za kritje funkcionalnih stroškov in OD, ki jim pripadajo po rebalansiranem gospodarskem planu. Na kakršnokoli prekoračitev naj ne računajo, ker bo UO vztrajal na tem, da se planirane kvote ne prekoračijo. UO opozarja, da gre tu za upoštevane finančne discipline in bo proti vsem tistim, ki se tega ne bodo držali, ustrezno ukrepal.

d) UO osvaja predlog gospodarske komisije, da se stroški skupnih služb znižajo za tisti del poslovnih stroškov, ki so bili prikazani v realizaciji skupnih služb.

e) UO sprejema na znanje stališče finančnega direktorja, ki opozarja na to, da obstaja verjetnost, da je izkazani rezultat v devetmesečnem periodičnem obračunu za približno 300 milijonov preveč ugoden, ker izgleda, da niso knjiženi vsi stroški razvoja, ker tovarne niso knjižile vseh prejetih faktorov. Istočasno s razčiščenjem te nejasnosti mora finančni direktor predlagati upravnemu odboru tudi konkretne ukrepe proti povzročiteljem te nerednosti.

● Upravni odbor sprejema na znanje poročilo šolskega centra o periodičnem

obračunu za 9 mesecev in se v celoti strinja s predloženim gradivom.

Istočasno UO ugotavlja, da je šolskemu centru čimprej treba dati že odobrena obratna sredstva v višini 25 milijonov din.

● UO sprejema na znanje poročilo in periodični obračun za 9 mesecev leta 1964 Zavoda za avtomatizacijo skupno s priporočili komisije in ga bo v taki obliki predlagal delavskemu svetu v potrditev. Za rešitev notranje problematike v ZZA pa so samoupravni organi ZZA že podvzeli potrebne ukrepe, s katerimi se UO strinja.

Glede programske usmeritve ZZA upravni odbor smatra, da bo to nalogo rešil team, ki je bil postavljen za razčiščenje proizvodnega programa in dolgoročne razvojne usmeritve ZZA.

● UO imenuje inventurne komisije po predlogu finančnega sektorja s tem, da so v centralno inventurno komisijo imenovani naslednji tovariši: Igor Slavec, predsednik (organizator); ing. Franc Vreček, član (šef prodajnega sektorja); Miloš Velikanja, član (glavni planer); Tomo Kraljič, član (strokovni sodelavec); Franc Grims, član (strokovni sodelavec).

● Na predlog generalnega direktorja in po razpravi upravni odbor odobrava nagrade ob otvoritvi Tovarne kondenzatorjev Semič, in sicer: Francu KOSIRJU, direktorju Tovarne kondenzatorjev - Semič — 100.000 din, Jožetu KOČEVARJU, tehničnemu vodji — 100.000 din, ing. Gašperju MUHI, direktorju invest. sekt. — 100.000 din, Jožetu Planincu iz ZZA — 100.000 din.

Te nagrade se izplačajo iz sredstev obvezne rezerve pri upravi podjetja v neto zneskih. Poleg denarnih nagrad bo upravni odbor izrekel tudi pismene pohvale, katere bo navedenim izročil generalni direktor tov. Horjak ob otvoritvi tovarne.

Sklepi 26. seje UO Elektromehanika (16. in 18. 11. 1964)

● Upravni odbor sprejema na znanje poročilo o realizaciji izvoza v oktobru ter plan izvoza za november in prognozo za december 1964.

S tem v zvezi so sprejeti naslednji sklepi:

— Upravni odbor zadolžuje proizvodni sektor, GPS in komercialno tehničnega svetnika tov. Vertačnika, da poskrbijo, da bo v najkrajšem času na razpolago ves material, ki je potreben za proizvodnjo ploščatih relejev za izvoz.

— Komercialni tehnični svetnik naj zahteva od PSO, da iz tovarne takoj odpeljejo vse po njihovem naročilu izdelane izdelke.

— Upravni odbor ugotavlja, da med tovarno in ZTO ni prave povezave in sodelo-

vanja, prav tako tudi ne med samim uvozom in izvozom, zato zadolžuje tov. Vertačnika, da pripravi obširno poročilo o pomanjkljivosti, ki so ugotovljene na tem področju, in sicer do 5. 12. 1964.

— Da bi se izdelki za izvoz lahko tudi v celoti in pravočasno odpremili naj se s 1. 1. 1965 spremeni datum, ki je določen za to proizvodnjo, in sicer naj bi se za izvoz proizvajalo samo do 20. v mesecu. Mesečni plani pa bi zajemali res samo toliko izdelkov, kolikor jih je do tega datuma možno izgotoviti.

— Upravni odbor zadolžuje tov. Vertačnika, da od ZTO preskrbi predlog oziroma poročilo o perspektivni usmeritvi izvoza naših artiklov.

Nadalje naj ugotovi, kako je dogovorjeno glede plačila stroškov predelave števec,

ki so bili namenjeni za izvoz, pa jih je treba predelati za domače tržišče.

Urediti je treba tudi vprašanje proizvodnje relejev za podjetje Pupin, Beograd.

Sklepi 12. redne seje UO Tovarne elementov za elektroniko (17. 11. 1964)

● UO tovarne je na osnovi predloga komisije za nagrajevanje obravnaval Pravilnik o delitvi osebnih dohodkov za leto 1965 in ugotovil, da je pravilnik izdelan na osnovi sprejetega pravilnika o delitvi osebnih dohodkov podjetja Iskre, sprejetim na 4. zasedanju DS podjetja dne

16. 11. 1964, s katerim je ukljen dodatek na stalnost.

UO je sklenil, da se pravilnik da v razpravo kolektivu s tem, da se kot dodatek še dopolni poglavje št. 3, z detajlnim prikazom delitve osebnega dohodka na delovne enote tovarne.

Rok za razpravo tega pravilnika je od 17. 11. do 3. 12. 1964.

Istočasno z obravnavo tega pravilnika naj DE pristopijo k izdelavi pravilnika o delitvi OD DE, za kar je rok do 15. 12. 1964.

● UO je obravnaval tudi HTV pravilnik in ga daje v razpravo kolektivu s tem, da ostane normativ zaščitnih sredstev v veljavi od starega pravilnika sprejetega na 11. zasedanju DS tovarne dne 16. 5. 1963 in je sestavni del tega pravilnika.

Povečajmo interes za intenzivno gospodarjenje

Orientacija v intenzivno gospodarjenje ni za nas nobena nova oblika dela. Kolikokrat smo že govorili na sestankih o odkrivanju notranjih rezerv za dvig produktivnosti, pa tudi v našem časopisu je že bilo večkrat govora o tem. Kakšnih vidnejših rezultatov razen nekaj izjemnih primerov ni bilo opaziti. Spričo težav na tržišču, konkurenci, devizne situacije, organizacijskih pomanjkljivosti, nedognanih tehnoloških postopkov, zastarelosti strojnega parka, pomanjkanja dinarskih sredstev itd. smo vsak dan bolj prisiljeni okrepiti našo proizvodnjo. Nenehno je treba delati na tem, da bi našli načine in možnosti za še višji dvig produktivnosti dela in znižanja proizvodnih stroškov.

Odkrivanje »skritih rezerv« bi moralo postati vsakodnevna naloga vsakega člana kolektiva. Po rezultatih sodeč, se s tem vprašanjem ubada nekaj vodilnih ljudi in samoupravni organi. Akcije, ki so bile v tem smislu izvedene po tovarnah so razmeroma redke in čeprav mnogo doprinesejo k dvigu produktivnosti, bi imele večji uspeh, ko bi pri teh akcijah oz. stalnem sistemu dela, sodelovali najširše mase članov kolektiva. Tako se pa vsak delavec briga le za svoje delo, za delo pri sosednjem stroju ali mizi mu ni kaj mar, čeprav ve, da so nekatere pomanjkljivosti vzrok slabega dela ali celo zastojev. Treba bi bilo sprostiti iniciativo ljudi, ki sicer predstavljajo osnovni faktor vsake proizvodnje. Ob taki sprostitvi bi dobili zagotovo dokaj predlogov za izboljšanje delovnih postopkov, zmanjšanje poslovnih režijskih stroškov itd., seveda ob primerni stimulaciji. Izdatki za umešne predloge bi se nam bogato obrestovali.

Morda ne bi bila slaba ideja, ko bi samoupravni or-

gani izdali še pravilnik o nagrajevanju predlogov za znižanje poslovnih stroškov ali pa bi se predlogi nagrajevali tako kot je navedeno v pravilniku o nagrajevanju racionalizatorjev. Nagrada bi bila priznanje članu kolektiva, ki je dal idejo in bi bila odvisna od velikosti prihranjenih stroškov.

V tovarnah sicer vedo, koliko znašajo eni ali drugi stroški, tudi to vedo, da so

nekateri stroški previsoki, nikogar pa ni, ki bi te stroške raziskoval do potankosti in jih odpravil enkrat za vselej. Take ugotovitve delamo vsako leto, stroški pa kljub vsemu naraščajo, ne da bi kdo vedel točno kje in kako? Imamo vse pogoje za ustvarjalno iniciativo kolektiva kot vsakega posameznega ustvarjalca, ki se zaveda, da dela za sebe in za skupnost.

ŠM

IŠČEMO NOVE SODELAVCE

za redna delovna razmerja:

TOVARNA ELEKTRIČNIH APARATOV

1. pomočnika direktorja tovarne električnih aparatov

Pogoj: dokončana strojna ali elektro-fakulteta s petletno prakso na vodilnih delovnih mestih ali srednja strokovna izobrazba z najmanj 10 let zadevne prakse.

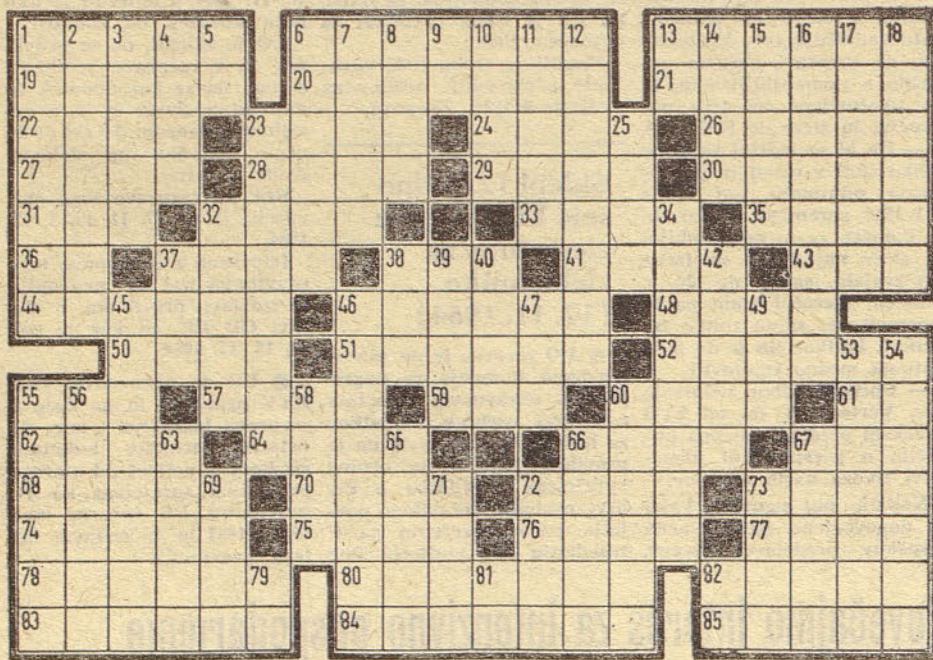
Ponudbe sprejema Splošni sektor »ISKRE« Tovarne električnih aparatov, Ljubljana, Savska c. 3/II. Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

TOVARNA ELEKTROTEHNIČNIH IN FINOMEHANIČNIH IZDELKOV KRANJ

1. šefa gospodarsko planskega sektorja

Pogoj: Dokončana visoka, višja ali srednja šola z uspešno večletno prakso na delovnih mestih, kot so: planiranje proizvodnje, planiranje materiala, organizacija nabavne službe ter usposobljenost za organizacijo gospodarsko-planske službe v tovarni.

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Osebnih dohodki po pravilniku o delitvi OD. Pismene ponudbe s kratkim življenjepisom in podatki o izobrazbi, dosedanjih uspehih pri delu in o desedanji zaposlitvi pošljite na naslov: ISKRA KRANJ — Elektromehanika Kranj, Savska loka 4, najkasneje do 8. 12. 1964.

Vodoravno: 1. naziv naše ga podjetja, 6. električna naprava za urejevanje prometa na križiščih, izdelek naše tovarne, 13. rdeče barvilo iz košenilje, 19. slovenski literarni zgodovinar, ki je deset let urejeval »Ljubljanski Zvon« (Franc 1846–1916), 20. slovenska revolucionarka iz Maribora, ki je umrla 1941. leta, nosilka odlikovanja narodnega heroja, 21. elektronika z anodo, katodo in eno mrežico, 22. polet, zanos, 23. v elektrotehniko razmerje med relativno hitrostjo magnetnega polja proti rotorju in absolutno hitrostjo magnetnega polja, 24. borišče boksarjev, 26. alifatičen ogljikovodik, ki ima v molekuli po dva ogljikova atoma vezana s strojno vezjo, 27. najboljša jugoslovanska tekmovalka v skoku v višino, nosilka srebrne kolajne z zadnjega evropskega prvenstva, 28. rastlina, ki jo zaradi močnega vonja uporabljajo kot začimbo in zdravilo, 29. pasja pasma, 30. grški otok v Južnih Sporadih, 31. pripadnik starih Slovanov, 32. del primka znanega avstrijskega humorističnega in satiričnega pisatelja (Alexander, 1872–1945), 33. naslov uspelega ameriškega barvnega filma z Audrey Hepburn v naslovni vlogi, ki je bil pred kratkim na sporedu pri nas, 35. francoska pisava za severnoitalijansko jezero Como, 36. kemični simbol za element z najmanjšo atomsko težo, 37. posrednik, prenosnik; izdelek naše tovarne, 38. prvi izdelek naše tovarne, 41. originalna kratica za Atlantski pakt, 43. beograjski časopis,

I S K R A — glasilo delovne kolektiva Iskra industrije za elektromehaniko tekele komunikacije elektronike in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Pavel Gantar — odgovorni urednik: Igor Slavec — izhaja tedensko — Tisk in klišej: »CP Gorenjski tisk« Kranj

44. ena od sojenic iz grškega bajeslovja, 46. slikarjeva ali kiparjeva delavnica, 48. vrsta naše igre na srečo, 50. drugo ime za Madžara, 51. slovenski alpinist, član jugoslovanske odprave v južnoameriških Andih (Franci), 52. zalo oblečen moški, 55. večja posoda, 57. ljudski izraz za rudarja, 59. kratica avstrijske poročevalske agencije, 60. spoj v električnem vezju, 61. osebni zaimek, 62. malajska blaznost, ki je posledica božjastnih napadov, 64. arabski poveljar, 66. novica, 67. stvarnik sveta po verovanju starih Egipčanov, 68. krajši naziv za razvojni oddelek v okviru »Iskre«, 70. pisarna, 72. pripadnik starodavnega naroda, ki živi v zahodnem delu Pirenejev, 73. vrsta geometrijskega lika, 74. grški polotok, na katerem leži glavno mesto Atene, 75. rusko žensko ime, 76. pripadnik zahodne skupine starih Slovanov, 77. del telesa, 78. naslov balade nemškega pesnika G.A. Bürgerja, ki jo je mojstrsko prepešil Prešeren, 80. naziv za celotno izdajo časopisa ali knjige, 82. mesto v severni Dalmaciji, 83. starejši naziv za oranje, 84. znamka kvalitetnega Iskrinega radijskega sprejemnika z vgrajenim gramofonom, 85. seštevek sumandov, suma.

Navpično: 1. naziv za skrivno, podtalno delovanje, ki je posebno razširjeno v vojnem času, 2. naziv za domnevne prebivalca Lune, 3. mestna četrt, 4. ime velikega francoskega misleca Descarta, 5. kemični simbol za aktinij, 6. vrsta gospodinske posode (nmož.), 7. izbrana družba, 8. ovitek za pisarniške spise, 9. medmet bolečine, 10. znamka ameriškega luksuznega avtomobila, 11. ozvezdje nad svetovnim ekvatorjem, 12. prebivalec glavnega mesta Burme, 13. avtomobilska oznaka okraja Kutina, 14. veliko jezero v južnem delu Sovjetske zveze severno od Turanske nižine,

15. podaljšan nos pri nekaterih živalih, 16. kraj na Dolenskem z Iskrino tovarno elektrolitskih kondenzatorjev, 17. posebnosti krajevne govora, 18. znameniti norveški polarni raziskovalec, 23. obrati za pridobivanje smole, 25. mlada afriška država, 32. majhen rep, 34. takšen je močno razvit moški, 37. kraška in gozdната gorska pokrajina med dolino Krke, Belo Krajino in Kočevskim poljem, med zadnje vojno središče partizanskega gibanja, 38. vrtna hišica, 39. sirota, ubožica, 40. važno industrijsko središče v severozahodnem delu sirijske države, 42. zrast kristalov jajčaste oblike, 45. zarod, rod, 46. pripravnik, 47. originalna kratica za našo armado, ki je nastala v času štiriletne revolucije naših narodov, 49. apetit do jedi, 53. samodejni stroj, močno razširjen tudi v elektrotehniko, 54. reka v Severni Ameriki med jezeroma Erie in Ohio, ki pada z znamenitim slapom, 55. seznam poglavij v knjigi, 56. človek, ki se nepoklicno ukvarja s čim, 58. mejna reka med SZ in Kitajsko v severovzhodni Aziji, 60. sistem, kombinacija, 63. drugo ime za petelina, 65. moderna navigacijska naprava, ki uporablja ultrakratke valove za odkrivanje in določevanje položaja določenih predmetov, 66. ime slovenske operne pevke Gerlovičeve, 67. znamenita slikarska galerija v Madridu, 69. oblika moškega imena (Božidar), 71. partizansko ime slovenskega narodnega heroja Stanka Semiča, 72. glavno božanstvo Fenicjanov, Aramejcev in Eilistejcev, bog sonca in plodnosti (iz istih črk kot BALA), 73. značilna slovenska pokrajina, po kateri se imenujejo vse tovrstne pokrajine na svetu, 79. medmet bolečine, 81. začetni črki imena in priimka slavnega italijanskega fizika, po katerem se imenuje del znanosti o električnih tokovih, 82. soglasnik s konca abecede.

POZDRAV IZ VARAZDINA

Vojaški rok služiva v Varazdinu, pa bi želela, da bi tudi midva dobivala časopis »Iskra«, saj sva oba bivša »Iskraša«; eden je bil zaposlen v Kranju, drugi pa v Semiču. Časopis nama bo lepa povezava z »Iskro«, tako da bova na tekočem z gospodarskimi dogodki.

Lepo pozdravljava člano kolektiva, posebno pa dekleta!

Milan Štras in Jože Flajnik, V. P. 3424 — Varazdin

Upamo, da bodo sodelavci, posebno pa naša dekleta, vzeli pozdrave naših vrlih vojakov na znanje. Pa tudi naslov naj si zapomni, morda bodo kje na izletu, — pa bi se lepa razglednica s številnimi podpismi našim vojakom kaj prilegla. — Glede časopisov pa: takoj bomo ugodili želji.

Uredništvo

Nabiralniki za dopise

Tovariš urednik!

V glasilu »Iskra« je redno natisnjeno vabilo: »Dopisujte v Iskro!« — Jaz mislim, da bi ta problem rešili na ta način, da bi v vsaki tovarni imeli zadevne nabiralnike z napisom: »Dopisujte v Iskro!« — Prepričan sem, da bi delavci hitro izrabili priliko in malo »pokritizirali«; morda pa tudi ne! Ta način dopisovanja sem videl v »Rašici« v Gameljnah.

Lep pozdrav!

S. S. Ljubljana

Odgovor: Veseli smo bili Vašega pisma, vendar Vas moramo obvestiti, da smo to misel že davno sporočili vsem našim dopisnikom in

NAGRADNA križanka

Za pravilno rešitev nagradne križanke razpisujemo za člano kolektiva »Iskra« in ZZA 17 nagrad:

- 2 nagradi po 5.000 din
- 3 nagrade po 3.000 din
- 4 nagrade po 2.000 din
- 8 nagrad po 1.000 din

Odrezani nagradni kupon z rešitvijo križanke in točnim naslovom: ime in priimek, poklic, delovna enota, tovarna ali služba, kraj (na primer: Ivanka Dolžan, delavka v montaži »Elektromehanike«, Kranj) — pošljite na naslov: Uredništvo glasila »Iskra« Kranj, Tavčarjeva 43. Na ovitek kuverte (ne uporabljajte Iskrinih kuvert, ker pri zrebanju ne bodo upoštevanje!) napišite NAGRADNA KRIŽANKA. Pri zrebanju bomo upoštevali vse rešitve, ki bodo v uredništvu (Kranj, Tavčarjeva 43) do 11. decembra opoldne.

Reševalci iz Elektromehanike Kranj lahko oddajo rešitve v nabiralnike pod naslovom »Poročevalci«, ki so namenjeni za »Pisma bralcev«.

Uredništvo

sekretarjem tovarn, ki so istočasno šefi splošnega sektorja. Če bi hodili kaj več po naših tovarnah, bi videli, da nekatere tovarne to že imajo. Kranjska tovarna ima n.p.r. kar pet takih nabiralnikov, ob katerih visijo tudi posebne skrinjice za racionalizatorje. Seveda je zelo važno kdo te dopise pošlje naprej. Prav bi bilo tako, da bi vsak delavec svoj dopis na robovih zalepil, če nima pri roki kuverte in ga naslovil z geslom: »Pisma bralcev (za uredništvo glasila »Iskra« Kranj)«. Seveda bi moral biti nekdo dolžan, da bi to pošto redno (vsak teden sproti) odpošiljal (neodprto seveda) v skupni kuverti uredništvu »Iskra« v Kranj, Tavčarjeva 43.

Prepričani smo, da tako akcijo lahko takoj sprovede vodstvo sindikata po posameznih tovarnah. Zeleli bi čimprej slišati, kdaj boste zadevni nabiralnik (morda tudi več) postavili v vaši tovarni. Če bodo to akcijo napravili tudi tam, kjer teh nabiralnikov še nimajo, naj nam naši dopisniki to takoj sporoče.

Uredništvo

POZDRAV Z JAHORINE

Tovariš urednik!

Ponovno se oglašava z zasnene Jahorine. Ker misli-va biti prilično kratka, saj pisma gotovo ne boste objavili, se vam iskreno zahvaljujemo za redno pošiljanje glasila »Iskra«. Vsake številke sva vesela, ker nama je ta časopis edina vez s tovarno, kjer sva preživela dokaj dni in kamor se misli vrniti po odslužitvi vojaškega roka.

Sporočava, da imamo sedaj drugo številko vojne pošte. Ker veva, da dobite precej pisem slične vsebine, misli-va, da ni potrebno da opisujeva vojaško življenje.

Cestitava celotnemu kolektivu »ISKRA« k dnevu republike in želiva mnogo uspehov pri nadaljnjem delu. Posebno pozdravljava bivše sodelavce iz elektrodelaivnice v »Elektromehaniki« Kranj in obratu »Iskra« v Lipnici.

Edi Ješe
Edi Krvina
V. P. 6972/21
Pale
Jahorina — BiH

Kakor vidita smo vajino pismo le objavili, saj nismo tako trdega srca kot mislita. Dobro vemo, da se naši vo- jaki razvesele vsake novice iz domačih krajev, pa tudi mi in člani kolektiva radi prebiramo pisma vojakov, bivših sodelavcev.

Zelimo, da bi praznike čim lepše preživela in ker sta, kot pravita, na zasnezi Jahorini: PRIJETEN SMUK!

Uredništvo

Dopisujte v
»Iskra«